



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2786/22
14.6.2023.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Владимир Гавриловић, адвокат из Новог Београда, улица Милентија Поповића бр. 19/4, против туженог ББ из ..., кога заступа привремени заступник Маша Бјелогрић, адвокат из Београда, улица Бирчанинова бр.13, ради дуга, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1604/20 од 28.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.06.2023.године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 1604/20 од 28.1.2022. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 95.000 еура, као и у ставу другом изреке, а жалба туженог у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 1604/20 од 28.1.2022. године у преосталом делу става првог изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ да тужиоцу АА исплати износ главног дуга од 95.000 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и законску затезну камату у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећана за 8% поена почев од 24.10.2014. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог преписа пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1604/20 од 28.1.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 95.000 еура у динарској противвредности по продајном курсу Народне банке Србије на дан исплате, са припадајућом законском затезном каматом у

висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, почев од 24.10.2014. године, до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 386.772,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјаног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Тужилац је благовремено дао одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из тачке 12 истог члана на коју се неосновано указује жалбеним наводима туженог. Изрека првостепене пресуде је разумљива, непротивречи сама себи нити разлозима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужилац је био у пријатељским односима са туженим и његовим оцем. Тужилац као зајмодавац и тужени као зајмопримац закључили су уговор о зајму који је оверен пред Првим основним судом у Београду Ов. бр. 73133/12 дана 23.4.2012. године. У члану 1 уговора констатовано је да је тужилац као зајмодавац дана 20.4.2012. године туженом као зајмопримцу, предао износ од 95.000 еура без камате, а што уговарачи потврђују својим потписима на уговору, тако да о томе неће бити сачињена посебна признаница. Чланом 2 уговора зајмопримац се обавезује да износ зајма из члана 1 овог уговора врати зајмодавцу најкасније за тридесет месеци почев од дана овере уговора пред судом, те да ће зајмодавац по враћању зајма издати зајмопримцу писмену потврду о измирењу дуга. Обавеза туженог да врати позајмљени износ новца је доспела 23.10.2014. године. Како тужени није враћао новац, тужилац се обраћао туженом како лично тако и преко сада покојног оца туженог, међутим тужени није вратио позајмљени износ новца. Тужени је отишао да живи у иностранство, након чега тужилац није успео да ступи у контакт са њим, а након што је тужилац сазнао да су против туженог вођени кривични поступци, поднео је тужбу у овој правној ствари.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применом материјалног права садржаног у одредби члана 371 Закона о облигационим односима-ЗОО, оценио неоснованим приговор застарелости потраживања с обзиром да је рок од десет година почео да тече после дана доспелости

обавезе 24.10.2014. године сходно члану 361 ЗОО, те је применом одредбе члана 262 став 1., 557 и 562 став 1. ЗОО, правилно закључио да је тужени у обавези да тужиоцу на име дуга по основу предметног уговора о зајму исплати потраживани износ од 95.000 еура, због чега је побијана одлука у потврђујућем делу става првог изреке по оцени другостепеног суда правилна и законита, те је донета одлука као у ставу првом изреке ове пресуде.

Неосновано се жалбеним наводима туженог оспорава оцена изведених доказа и с тим у вези утврђено чињенично стање. Наиме, одредбом члана 8 Закона о парничном поступку прописано је да суд на основу свог уверења, одлучује које ће чињенице узети као доказане а на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно као и на основу резултата целокупног доказног поступка. О томе које чињенице сматра утврђеним и на основу којих доказа суд одлучује на основу сопственог уверење те је правилном оценом изведених доказа а применом правила о терету доказивања сходно члану 7, 228 и 231 Закона о парничном поступку првостепени суд одлучио о основаности тужбеног захтева.

С тим у вези, неосновано тужени жалбеним наводима на свој начин интерпретира и врши оцену исказа тужиоца и сведока ВВ, супруге тужиоца, с обзиром да се жалбеним наводима не доводи у сумњу утврђено чињенично стање јер је без утицаја на другачију одлуку суда чињеница да ли је тужилац позајмљени износ новца туженом дао у колима или испред кола, с обзиром да из уговора о зајму, исказа тужиоца и сведока који је био присутан кад је предат новац, произлази да је новац предат туженом на руке, те је ирелевантно да ли је то било у затвореном или отвореном простору.

Наиме, Закон о парничном поступку прихвата слободну оцену доказа као једно од начела које суду омогућује да одлучује на основу свог слободног уверења, али тако да то уверење мора произићи из савесне и брижљиве оцене доказа и резултата целокупног поступка. Слободно судијско уверење ограничено је изведеним доказима и оценом тих доказа, које мора да се креће у границама логичног размишљања и закључивања. Правилна оцена исказа тужиоца и сведока ВВ подразумевала је оцену њихове сагласност са другим изведеним доказима, као и да ли сведок има непосредних или посредних сазнања о догађају о коме сведочи. На основу такве анализе правилно је првостепени суд оценио да се као истинитим може поклонити вера исказу тужиоца и сведока ВВ који су сагласни у битној чињеници, да је тужилац туженом на име зајма предао износ од 95.000 еура а што су уговарачи и потврдили својим потписима на овереном уговору, те о томе нису сачинили посебну признаницу, а што произилази из самог уговора о зајму.

Без утицаја су наводи жалбе да тужилац није послао ниједну писмену опомену туженом, с обзиром да је уговором о зајму предвиђен рок враћања зајма 23.10.2014. године, те је правилно досудио законску затезну камату на главни износ дуга почев од 24.10.2014.године. Опомена би била од утицаја само у смислу одредбе члана 562 став 2 Закона о облигационим односима, када није уговорен рок враћања зајма, а којој одредби нема места примени у конкретном случају. Рок враћања позајмљеног износа новца је предвиђен уговором о зајму, од ког момента се и рачуна законска затезна

камата, како је то правилно оценио првостепени суд.

Неосновано се у жалби тужени позива на Закон о спречавању прања новца и финансирању тероризма који је ступио на снагу децембра 2017. године (“Службени гласник РС” број 113/17...153/20), којим је чланом 2 прописано шта се сматра прањем новца а шта финансирањем тероризма, којим одредбама нема места примени у овој правној ствари, с обзиром да правни однос парничних странака у конкретном случају регулисан одредбама члана 557-566 Закона о облигационим односима.

Међутим, одлучујући о преосталом делу става првог изреке која се односи на обавезу туженог да тужиоцу исплати динарску противвредност главног дуга и динарску противвредност законске затезне камате, првостепени суд је погрешно применио материјално право а о чему другостепени суд води рачуна по службеној дужности.

Одредбом члана 395 Закона о облигационим односима-ЗОО, прописано је да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниој валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе.

Тужиоцу износ главног дуга припада у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, сходно одредби чл.395 ЗОО, а не по продајном курсу НБС на дан исплате, како је то погрешно нашао првостепени суд. Такође, у складу са одредбом члана 277 у вези члана 324 став 1 ЗОО тужени је у обавези да на досуђени износ тужиоцу плати затезну камату из члана 4 став 1 Закона о затезној камати (“Службени гласник РС” број 119/12) почев од доспелости обавезе 24.10.2014. године, до исплате, а с обзиром на одредбу члана 395 ЗОО дужан је да и законску затезну камату плати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Како је у делу одлуке о динарској противвредности главног дуга од 95.000 еура, као и у делу одлуке о камати првостепени суд пропустио да примени наведену одредбу члана 395 ЗОО, то је побијана пресуда у погледу тог дела одлуке морала бити преиначена као у ставу другом изреке ове пресуде.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе туженог, али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, те исти нису од утицаја на другачију одлуку суда, а с обзиром на напред утврђене чињенице и заузето правно становиште.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка имајући у виду да је иста донета правилном применом одредабама 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку и тужиоцу су признати трошкови који су били нужни и оправдани за вођење поступка у складу са важећом Адвокатском тарифом и Таксеном тарифом у време доношења побијане одлуке .

Из изнетих разлога, применом одредбе чланова 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке а применом члана 394 став 1. тачка 4. Закона о парничном поступку као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка будући да је у незнатном делу успео у поступку по жалби, а такође је и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова, с обзиром да састав одговора на жалбу није нужни трошак, те је сходно одредби члана 165 Закона о парничном поступку донета одлука као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ судске писарнице
Јасмина Ђокић